

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ændring af regler om privat dagpleje).

[Af Pilgaard Andersen (FP) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 69. Fremsat 4/12 79).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Socialministeren (Ritt Bjerregaard):**

Det foreliggende lovforslag indebærer to væsentlige ændringer af de gældende regler. For det første vil fremskridtspartiet sætte grænsen op fra 2 børn til 5 børn, og for det andet vil partiet fjerne bestemmelsen om, at der ikke kan gives tilladelse til at have mere end 5 børn i privat dagpleje.

Tanken med forslaget om at sætte grænsen op fra 2 børn til 5 børn er, at en person, der ønsker at virke som helt privat dagplejemor eller -far, skal kunne gøre dette uden nogen form for tilladelse fra det sociale udvalg, når blot det ikke drejer sig om at modtage 6 eller flere børn.

Den linje, der her lægges op til, er jeg helt uenig i. Det er et stort ansvar at påtage sig pasningen af andres børn, og dette ansvar bliver større, når antallet af børn stiger. Dette gælder især den aldersgruppe, der oftest har gavn af en dagpleje, nemlig de helt små. Efter min opfattelse er det nødvendigt med en eller anden form for offentligt indseende med en virksomhed, der består i pasning af andres børn mod betaling. Jeg mener derfor, at det foreliggende lovforslag er et alvorligt anslag mod den sikkerhed, der ligger for børnene og deres forældre i de nugældende regler.

Den nugældende grænse på 5 børn er fastsat efter anbefaling fra det tidligere børne- og ungdomsforsorgens pædagogiske nævn, der ikke anså det for betryggende, at en dag-

plejemor alene påtager sig ansvaret for den daglige pasning og pleje af op til 7 småbørn, hvilket var maksimum efter børneforsorgsloven. Efter min opfattelse er der intet, der tyder på, at disse betragtninger ikke fortsat fuldt ud er gældende i dag.

Om det foreliggende lovforslag skal jeg konkludere, at jeg finder det uacceptabelt.

Hans Hækkerup (S):

Selve udgangspunktet for det lovforslag fra fremskridtspartiet, der behandles i dag, nemlig at privat dagpleje normalt er at foretrække fremfor daginstitutioner, og at offentlige børnehaver er en nødløsning, er fundamentalt forkert, og alene af den grund må socialdemokratiet afvise forslaget.

Desuden er fremskridtspartiet af den opfattelse, at jo mindre tilsyn der er med den private dagpleje, jo bedre bliver børnenes forhold. Også på dette punkt kan vi ikke blive enige – tværtimod.

Og så kan jeg ikke lade være med at forbløffes over den nedladende holdning, man øjensynlig har i fremskridtspartiet til de mennesker, der har valgt at arbejde med børn, og som oven i købet har uddannet sig til det. I bemærkningerne til lovforslaget kaldes de »socialudbyttere«. Det er vel næsten overflødigt at sige, at også på dette punkt er socialdemokratiet og fremskridtspartiet fundamentalt uenige.

Henrik Toft (V):

Venstre synes, at bestemmelserne i bistandslovens § 63 om privat dagpleje er hensigtsmæssigt udformet. Vi synes, det er godt, at der er en sådan pasningsmulighed parallelt med institutionerne. F. eks. kan vi i områder med stort pres på institutionerne anbefale, at der tilstræbes fremskaffelse af nogle flere gode kommunale dagplejepladser. Er socialministeren ikke enig i dette synspunkt?

Det er en betryggelse for forældrene, at der kræves tilladelse og føres tilsyn af det sociale udvalg, det finder venstre ingen grund til at ændre. Vi kan derfor ikke støtte forslaget.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Tidligere, når vi har haft dagplejen til debat, har vi fra det konservative folkepartis side givet udtryk for, at vi så meget positivt

[Karen Thurøe Hansen]

på dagplejen. Det er således, at bilstandslovens § 63 bærer præg af, at ophold i private hjem er godt for mindre børn, også fordi det er en naturlig måde for dem at vokse op på, at leve under familiemæssige forhold, når det nu endelig er nødvendigt, at børn skal opholde sig uden for deres hjem.

Det er muligt, at der er for mange snærende bånd med hensyn til tilsyn fra det offentlige side, som fremskridtspartiet påpeger, men når der ydes offentligt tilskud til dagplejen, så må der nødvendigvis også være en vis kontrol og indseende med disse hjem.

Fremskridtspartiet antyder i bemærkningerne, at dagplejemødre ikke er organiserede. Jeg tror nok, at partiet har været lidt blåøjet i dette tilfælde. Jeg ved i al fald fra mit eget amt, at adskillige dagplejemødre har sluttet sig sammen og arbejder sammen for at få forbedrede forhold, så dér skal fremskridtspartiet revidere sin opfattelse.

Vi vil meget gerne i udvalget diskutere fremskridtspartiets forslag og derigennem få en nærmere uddybelse af de kortfattede bemærkninger, der ledsager forslaget.

Birthe Nielsen (SF):

Jeg vil godt slå fast, at vi fra SFs side mener, at dagplejen er et supplement til daginstitutionerne. Så længe man ikke har opfyldt det, der står i bilstandsloven om de socialpædagogiske muligheder eller foranstaltninger, der bør være med hensyn til daginstitutionerne, så synes vi, og det gælder som helhed dette forslag, at det er asocialt, så det kan vi fra SFs side overhovedet ikke være med til.

Jeg er enig med hr. Hans Hækkerup i, at bemærkningerne til lovforslaget er diskriminerende over for en bestemt gruppe mennesker her i landet, og jeg synes, det virkelig er en skandale, at man i bemærkningerne til et lovforslag bruger den slags udtryk om en faggruppe.

I forvejen hersker der kaotiske tilstande på det område, der hedder dagplejen, og man kan næsten daglig læse i aviserne om disse tilstande, som gør, at børnene har det meget dårligt.

Der er jo både en grå og en sort dagpleje. Der findes tre forskellige prioriteringer inden for området. Der er den kommunale dagpleje, så er der den grå dagpleje, hvor kommunen har mere eller mindre tilsyn med det,

ifølge loven i hvert fald – at det ikke fungerer, som det skal, er så en anden snak, men det er der dog – og så er der dette forslag om den helt sorte dagpleje, og dette hører til det helt, helt sorte. Med dette forslag skal vi helt tilbage til attenhundrede og et eller andet, hvor man brændte børnene i ovnen. Det var derfor, kommunerne kom ind i billedet for at føre tilsyn med de børn, der dengang blev brændt i ovnen. Jeg husker endnu sagen, for jeg har været ansat inden for dette område i 20 år.

Lone Dybkjær (RV):

Dette forslag fortjener sådan set ikke, at man tager det alvorligt. Jeg kan ikke forstå, at fremskridtspartiet, hvis man virkelig ønsker at få diskuteret nogle af disse ting, så i det mindste ikke kan komme med nogle bare rimeligt anstændige bemærkninger til sine lovforslag. Først og fremmest nogle bemærkninger, som reelt dækker, hvad forslaget går ud på, for en hel del af det, der er indeholdt i forslaget, er jo slet ikke omtalt i bemærkningerne. Det får så være, det kan jo skyldes, at man ikke har kunnet finde ud af det. Man kan jo have mistanke om, at det også kan skyldes, at man håber, at nogle af vi andre overser, hvad forslaget reelt går ud på.

Man kan jo faktisk heller ikke behandle lovforslag, der omtaler pædagoger i institutionerne på den måde, som fremskridtspartiet gør. Det gør, at man i virkeligheden burde sige, at man ikke vil have noget som helst med det at gøre. Når jeg alligevel godt vil tage en enkelt side af forslaget op, er det selvfølgelig, fordi det ikke er alle forældre, der sidder og læser fremskridtspartiets horrible bemærkninger. Ellers havde fremskridtspartiet jo nok heller ikke de stemmetal, som de har.

Jeg vil godt i anledning af dette lovforslag stille et par spørgsmål i udvalget, bl. a. om det nu også er det rigtige antal, man er nået til i § 63, når der står, at ingen må modtage mere end 2 børn under 14 år i privat dagpleje. Det kan jo godt være, at det kunne gøres aldersbestemt, og det kunne også godt være, at tallet f. eks. mere hensigtsmæssigt kunne være 3. Men som sagt er det i virkeligheden med meget stor ulyst, jeg overhovedet beskæftiger mig med dette forslag.

Birgith Mogensén (CD):

Reglen om, at ingen må have mere end 2 børn i privat dagpleje, uden at kommunen fører tilsyn med forholdene, er ikke lavet for at mistænkeliggøre den private dagpleje, men alene for at sikre, at der i dagplejehjemmet er ordnede forhold og fornuftige faciliteter til de børn, der skal opholde sig dér. Årsagen til, at loven i sin tid blev ændret, var jo netop, at der i kommunerne havde været sager om uforsvarlig privat dagpleje, der var anmeldt af forældrene til de børn, der opholdt sig det pågældende sted.

Centrum-demokraterne har intet imod dagplejeordningen eller den private dagpleje, når det drejer sig om 1-2 børn. Så langt er vi enige med fremskridtspartiet. Men vi kan ikke ændre de regler, der er lavet for at beskytte børn og forældre mod en privat dagpleje, hvor hverken interessen eller dagplejehjemmets indretning er i orden.

Det er i øvrigt paradoksalt, at dette forslag om at udvide den ukontrollerede dagpleje fremsættes i en periode, hvor kommunerne leder med lys og lygte efter kvalificerede dagplejemødre.

Centrum-demokraterne kan på denne baggrund ikke medvirke til forslaget gennemførelse.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg vil for det første sige, at jeg overhovedet ikke kan opvise bare den mindste anelse af sympati for det forslag, der ligger her. Det siger klart mod at udvide den sorte dagpleje, og den har jeg ingen sympati for i forvejen. Jeg mener ganske enkelt, at det er uansvarligt overhovedet at begynde at udvide den form for dagpleje.

Forslagsstillerne kommer selv med tre hovedargumenter for at fremsætte dette forslag. Det første er, at erfaringerne viser, at dagplejen – og det må jo så øjensynlig være denne form for dagpleje – er at foretrække fremfor børnehaver og andre institutioner. Det andet argument er, at det er billigere, og det tredje er, at på denne måde kan man også knægte fagforeningerne inden for det pædagogiske område.

Til det første vil jeg sige, at jeg gad da godt høre lidt om, hvad det er for nogle erfaringer. Mig bekendt viser forskellige undersøgelser tværtimod, at forældre foretrækker

at få deres børn i en kommunal dagpleje, som kommunen fører tilsyn med, og som er oprettet efter kommunens regler, men allerhelst i en institution. Det er der faktisk lavet en hel del undersøgelser om.

Jeg er da ikke i tvivl om, at denne løsning er billigere end den nuværende ordning, men vi kan jo også skære det helt ned til sokkeholderne, så vi simpelt hen siger, at vi overhovedet ikke har nogen social service – det er jo endnu billigere. Men det falder sådan set meget godt i tråd med andre forslag, som fremskridtspartiet har fremsat.

Med hensyn til den hetz, der bliver kørt frem mod organisationerne og pædagogerne, synes jeg, at det er groft, og det er, hvad jeg vil betegne som sort reaktion, som jeg på det skarpeste må tage afstand fra.

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti vil ikke helt afvise fremskridtspartiets forslag. Vi mener, at pasningen af børn så vidt muligt må lægges ind under forældrenes eget ansvar, og at det er rimeligt, at forældrene har mulighed for at finde pasning til deres børn uden om myndighederne. Men jeg vil nok mene, at 5 børn på ét sted er noget rigeligt, og jeg ville i hvert fald foreslå, at det blev enten 3 eller 4.

Lis Starcke (DR):

I retsforbundet er vi både tilhængere af privat dagpleje og af besparelser, men ikke for enhver pris. Jeg mener, at i det øjeblik der gives offentlig støtte til dagpleje, så skal der også et tilsyn til. Jeg mener, at reglen om, at man ikke kan have mere end 2 børn i dagpleje uden tilladelse af det sociale udvalg, er rimelig, og ligesådan at der ikke gives tilladelse til mere end 5 børn i privat dagpleje.

Jeg mener følgelig, at det efter fremskridtspartiets forslag er forkert, at der intet tilsyn skal være, når man har op til 5 børn i dagpleje. Jeg mener også, det er forkert at have flere børn dér. Jeg vil også gerne have, at presset på ventelisterne til daginstitutionerne lettes. Det synes jeg kun vi kan gøre ved, at den private dagpleje indrettes så betryggende som vel muligt. Så vil jeg også gerne være med til at agitere for, at den bruges på linje med de offentlige daginstitutioner.

Pilgaard Andersen (FP):

[Pilgaard Andersen]

Jeg vil gerne starte med at takke dem, der på nogle områder har været positive over for intentionerne i forslaget, men jeg må selvfølgelig beklage, at så mange partier har vendt sig skarpt imod forslaget.

Fremskridtspartiet vil meget gerne styrke den private dagpleje, men vi vil ikke lægge hindringer i vejen for den offentlige dagpleje, der foregår igennem kommunen. Vi mener afgjort, at de ting skal fortsætte, da der – det bliver i hvert fald påstået fra mange andre partier – er et meget, meget stort pres på institutionerne og ligeledes på dagplejen. Det er ud fra den betragtning, vi har ønsket mulighederne for at passe børn i henhold til bistandslovens § 63 udvidet fra 2 til 5 børn. Vi mener, det må være op til forældrene selv at afgøre, om de ønsker deres barn passet hos naboen eller hos andre, hvor de mener der vil blive tale om en rimelig pasning. Vi mener også, forældrene selv må være kvalificerede til at afgøre, om barnet får den opdragelse, som de ønsker.

Når det offentlige hverken har økonomisk eller anden interesse i den pågældende dagpleje, kan jeg ikke se, at det offentlige bør stille krav om tilsyn med dagplejen.

Der har været anvendt betegnelser som den grå og den sorte dagpleje. Fru Birthe Nielsen talte om den grå dagpleje, og jeg forstod det sådan, at det drejede sig om den kommunale dagpleje, og at det var noget negativt. Jeg synes nok, det var interessant, da der trods alt føres tilsyn med den kommunale dagpleje, at der skulle være noget forkert her.

Der har også været rejst kritik af vores bemærkninger om pædagogerne, som vi fra fremskridtspartiets side ikke har stor sympati for. Vi mener så afgjort, at i en lang række tilfælde har pædagogerne været med til lige som at sætte børnene op mod det bestående samfund og også op imod forældrene. Der er også politiske partier her i tinget, der udtaler, at de mener, pædagogerne faktisk er bedre til at opdrage børnene end forældrene. Det er en tankegang, som vi hvert fald i fremskridtspartiet under ingen omstændigheder kan acceptere.

Fru Inge Krogh sagde, at kristeligt folkeparti meget gerne ville være med til at se på, om tallet 5 var det rigtige. Det er selvfølgelig noget, fremskridtspartiet meget gerne vil være med til at diskutere i udvalget. Hvis vi kan

finde en løsning, som går ud på, at 3 eller 4 er mere rimeligt, så vil vi også meget gerne støtte det. Det, der er det væsentlige for os, er at afhjælpe det pres, som det fra flere politiske sider påstås der er på daginstitutionerne. Det mener vi så afgjort at vi kan gøre med dette lovforslag.

Flere har gjort bemærkninger om formuleringen af lovforslaget. Jeg synes, det fremgår klart og tydeligt, hvad fremskridtspartiets hensigter er med lovforslaget. Det drejer sig om, at de forældre, som eventuelt har påtaget sig at passe nogle børn ud over de 2, ikke skal kriminaliseres. Jeg synes ikke, det er rimeligt.

Man har sagt, at det er de sorte dagplejer, fremskridtspartiet vil indføre. Jeg synes, det er forkert. Jeg er overbevist om, at samfundets borgere overholder de love, som folketinget har vedtaget. Hvis to familier har aftalt at betale så og så meget for at få et barn passet, må det være op til de pågældende familier at føre de beløb op på selvangivelsen. Jeg er overbevist om, at det også vil ske i de tilfælde. Så synes jeg det er forkert at bruge betegnelsen »sorte dagplejer«.

Jeg mener ikke, tilsynet har så stor betydning for de forældre, der får børn passet i institutionerne og i den kommunale dagpleje. Den argumentation har været brugt, at nu får det offentlige intet tilsyn med det, vi vil indføre i lovforslaget. Jeg kan ikke se, at det har den helt store betydning. Jeg ved selv, at hvad der lægges til grund for at oprette en dagpleje, er, at faciliteterne pladsmæssigt og familiemæssigt er i orden, og så får man tilstillet nogle midler og får også det forskellige legetøj, der nu skal være i en kommunal dagpleje. Jeg synes ikke, det er nogen særlig betryggelse. Jeg mener så afgjort, at hvis forældrene er tilfredse med den pågældende familie til at passe deres barn, så skal det offentlige holde sig langt væk.

Der er sagt en lang række negative ting om lovforslaget. Der er nogle ting, der trænger til, at vi kigger lidt nærmere på dem, men jeg synes nok, at de partier, der har kritiseret lovforslaget, under udvalgsbehandlingen må komme med de ting, som de ikke mener de kan være med til. Lad os diskutere det og lad os så prøve, hvad vi kan finde frem til.

Det, der er det vigtigste for fremskridtspartiet, er, at vi kan afhjælpe det påståede

[Pilgaard Andersen]

pres, der er på institutionerne, og det mener vi afgjort vi kan gøre ved dette lovforslag. Hvis der er forældre, der ikke ønsker at få deres børn passet på en institution under pædagogisk påvirkning, må det være op til forældrene selv at afgøre det. Det skal vi ikke blande os i fra det offentlige.

(Kort bemærkning).

Birthe Nielsen (SF):

Til orientering til hr. Pilgaard Andersen vil jeg godt lige oplyse, hvad jeg mener med tre forskellige former for dagpleje. Der er den kommunale dagpleje, hvor kommunen betaler, og hvor plejemødrene er ansat af kommunen. For det andet er der den grå dagpleje. Det er dér, hvor kommunen har det formelle tilsyn, men hvor der ingen betaling er mellem kommunen og dagplejehjemmet. Og så er der det, jeg kalder den sorte dagpleje, som er helt uden for al kontrol. Det er sådan set den sorte dagpleje, hr. Pilgaard Andersen ønsker. Jeg nævnte et forkert tidspunkt før, men jeg vil gentage, at i 1905 startede man børnelovene her i Danmark, og det var, fordi der skete en katastrofe ude på Vesterbro, hvor der var en kvinde, der brændte 9 børn i ovnen. Jeg ved ikke, om hr. Pilgaard Andersen ønsker sådan nogle tilstande i Danmark, at vi skal skrue tiden 75 år tilbage.

(Kort bemærkning).

Pilgaard Andersen (FP):

Til fru Birthe Nielsen vil jeg sige, at jeg synes ikke, argumentationer fra 1905 kan føres frem i 1980. Heldigvis er der da sket en samfundsudvikling, og der er vel også tale om en helt anden generation.

Jeg tror, forældrene er ansvarsbevidste og selv kan vurdere de familier, som de ønsker at få deres børn passet af.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om orlov i forbindelse med børns sygdom.

[Af Birthe Nielsen (SF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 14. Fremsat 6/12 79).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Den betænkning om barselorlov, som fællesudvalget under børnekommissionen og ligestillingsrådet afgav i 1978, indeholder en række forslag til forbedring af vilkårene for familier med mindre børn. Herunder er også et forslag om, at forældre i et vist omfang får ret til frihed fra arbejde og dagpenge i forbindelse med børns sygdom.

Som det tidligere er oplyst over for folketinget, nedsatte daværende socialminister Erling Jensen den 5. april 1979 et embedsmandsudvalg, der skulle forberede lovforslag om ændrede barselvileregler på baggrund af fællesudvalgets betænkning. Jeg har netop modtaget udvalgets rapport med udkast til lovforslag vedrørende en første fase. Jeg har også sendt et lovforslag ud til høring, og jeg regner med at kunne fremsætte det i slutningen af februar.

Jeg skal på den baggrund afholde mig fra kommentarer til det fremsatte forslag.

Taanquist (S):

Forslaget er et af en række af forslag til forbedring af børnefamiliens forhold. Disse forslag vil tilsammen medføre så store udgifter, at de nødvendigvis må gennemføres i en vis rækkefølge. Det foreliggende forslag er ikke nr. 1 på vores liste. Det er derimod, som socialministeren har sagt, forslaget om en udvidet barselorlov.

Svend Heiselberg (V):